

Vlastnické právo „je stejně všudypřítomné jako člověk a tvoří jednu ze základních součástí všech společností.“¹ Je tedy pochopitelné, že se lidé vlastnictvím zabývají již velmi dlouhou dobu. V průběhu dějin se názory na vlastnické právo vyvíjely a měnily. Je tak možné se setkat s velkým množstvím často navzájem protikladných názorů na vlastnictví. Měnilo se také hledisko, ze kterého se lidé vlastnictvím zabývali. Např. se lidé snažili zjistit, zda je vlastnické právo součástí „přirozeného“ či „smluvního“ řádu světa.² Jindy se vlastnictvím zabývali např. z hlediska ekonomie.

My se otázkou přirozenosti vlastnického práva zabývat nebudeme. V této práci se budeme vlastnictvím zabývat z hlediska jeho funkcí. To znamená, že se pokusíme zjistit, jakým způsobem vlastnické právo prospívá jednotlivým lidem žijícím ve společnosti. Tato problematika je velmi obsáhlá a různorodá. Není tak možné si vystačit pouze s platným právem, ale je nezbytné pojednat i o otázkách ekonomických a právně teoretických či právně filosofických.

Ještě než přistoupíme k výkladu o samotných funkcích vlastnického práva, budeme se v první kapitole zabývat otázkami, které souvisí obecně s vlastnickým právem (nikoliv pouze s jeho funkcemi). Jejich vysvětlení je však nezbytné, abychom pochopili zkoumanou problematiku ve všech souvislostech.

Ve druhé kapitole si rozebereme argumentaci Frédérica Bastiata spojující vlastnické právo s životem člověka. Třetí kapitola pojednává o vzácnosti věcí a významu vlastnického práva pro mírové soužití lidí ve společnosti. Ve čtvrté kapitole se budeme zabývat otázkou, jakým způsobem vlastnické právo přispívá ke zvyšování blahobytu lidí. Pátá kapitola se zabývá problematikou životního prostředí a tím, jakou úlohu hraje při jeho ochraně vlastnické právo. Šestá kapitola pojednává o vztahu vlastnického práva a ekonomické, osobní, politické a právní svobody. V sedmé kapitole se budeme zabývat funkcí, kterou vlastnické právo plní v oblasti diskriminace. Poslední kapitola pojednává o tzv. sociální koncepci vlastnictví a jejím ústavněprávním vyjádření – tj. o zásadě „vlastnictví zavazuje“.